

Värmlandskooperativens slutredovisning
av verksamhet inom projektet:

Entrécoop

En investering för framtiden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Sammanfattning	3
2. Nyskapande och identitet	3
3. Projektbeskrivning, uppfyllelse av syfte och målgrupp	4
3.1. Aktiviteter enligt beslutad tid- och aktivitetsplan	5
4. Indikatorer	7
5. Jämställdhet/integration och mångfald/miljö/folkhälsa	11
6. Projektets övriga resultat	12
7. Projektets förväntade resultat på sikt	13
8. Resultatspridning samt information och offentliggörande	14
9. Kopplingar till andra projekt	15
10. Övrigt	15
11 Underskrift	15

1. SAMMANFATTNING

I samband med projektets avslutande kan vi konstatera att vi idag har en starkare rådgivnings- och innovationsstödande struktur för utveckling av nya och befintliga kooperativa företag. Genom bl.a. satsningar på uppsökande verksamhet, framtagande av malldokument, nätverksbyggande (innovativa miljöer) i form av t.ex. stärkt samarbete med den etablerade Kooperationen (Koopsam) och Karlstad Universitet och andra initiativ, vilka redovisas nedan, har vi idag en stark ökningstakt avseende nya kooperativa företag och föreningar. Ökningstakten var år 2010 i relation till 2009 hela 95 %. Motsvarande siffra för hela riket var 7 %. Vi konstaterar vidare att projektet medverkat till 41 nya kooperativa företag/föreningar i Värmland.

2. NYSKAPANDE OCH INNOVATIVITET

Inom ramarna för projektet har flera nyskapande innovativa processer startat, utvecklats och resulterat i t.ex. ökad efterfrågan, kvalitativare verksamhet och nya förutläggningar.

Bland dessa märks:

- Modellutveckling avseende hjälpmallar och andra skrifter vilket medverkat till att ökningstakten för nybildade kooperativ varit mycket kraftig under projektets senaste 1,5 åren. Hjälpmallar har efterhand lanserats på hemsidan och kommunicerats i samband med startprocesser. I viss grad har dessa börjat spridas också i andra regioner, en spridningsprocess vi kommer fortsätta med efter projektets avslutande.
 - En plattform för samverkan med etablerad Kooperation har utvecklats och förväntas framgent skapa nya förutsättningar för framväxt av nya kooperativa företag i Värmland. Plattformen har tills dags datum dokumenterats vid protokollförda möten samt i vissa delar via en webbsida "Koopsam". Framgent planeras denna plattform bland annat driva gemensamma regionala satsningar kopplat till Kooperationens år 2012¹.
 - Samverkan med Karlstad universitet under projektets senare hälft har utvecklats mycket positivt vilket redan idag resulterat men förväntas framgent betyda än mer avseende nyskapande utveckling inom den sociala ekonomins företagande. Denna process har delvis dokumenterats inom ramarna för seminarieserien "Sista fredagen i varje månad". Seminarieserien planeras att fortsätta efter projektets avslutande liksom nyvunnen samverkan med Drivhuset. Vidare pågår diskussion med tillförordnad rektor gällande möjligheter att på bred front erbjuda studerande utbildning avseende kooperativt entreprenörskap.
 - Hög grad av innovation bedömer vi vidare att tillkomsten av Sveriges första Europa kooperativ, SCE har. Utifrån den processen har en handbok² baserad på juridiken för europakooperativ producerats.
 - Processen kopplat till utveckling av måltidsriket, vari hjälpmallar etc. prövats i skarpt läge och sedermera resulterat i något som kanske kan omnämnas som måltidskluster bedömer vi vidare innovativ.
- Utöver nämnda dokumentationer är processerna vidare dokumenterade i projektets lägesrapporter, vari också andra processer med olika grad av nyskapande är beskrivna.

¹ Förenta Nationen har deklarerat att 2012 är Kooperationens år

² Denna handbok "Europakooperativ, Société Coopérative Européenne, SCE, -Regelverk, Juridik, Bildande och Registrering redovisas och bifogas i samband med denna slutrapport.

3. PROJEKTBSKRIVNING, UPPFYLLELSE AV SYFTE, MÅL OCH MÅLGRUPP

Med utgångspunkt i projektets syfte är vår bedömning att flera olika inriktade strukturer i och kring utveckling av kooperativt företagande i Värmland. Sammanfattningsvis vill vi i sammanhanget dels peka på den informations-spridning riktad till banker i länet vilken gjordes tidigt i projektet, utveckling av malldokument kopplat till olika verksamhetsområden som pågått kontinuerligt liksom det strukturella arbete som gjorts inom ramarna för ”Koopsamgruppen” (etablerad Kooperation i samverkan). Avslutningsvis har under projektets senare hälft också arbetet riktad mot Karlstad universitet resulterat positivt, där bland annat seminarieserien ”Sista fredagen i varje månad”³ fungerat som mötesplats mellan forskare, experter, beslutsfattare och praktiker och i sig bidragit till att stärka innovationsstrukturen. Tydligaste resultatet ser vi i ökningstakten avseende bildande av nya kooperativ där vi i relation till 2009 ökade med 95 % år 2010. Motsvarande siffra i riket som helhet var 7%.

I avseende på regionens mjuka infrastruktur (det sociala kapitalet) och avgörande betydelse för utveckling av mindre företag i regionen vill vi särskilt lyfta fram satsningarna kopplat till utveckling av bredbandsföreningar vilka under projektperioden ökat kraftigt. För denna form av föreningsverksamhet har t.ex. malldokument för såväl bildande, stadgar som mallavtal avseende fastighetsanslutning som markupplåtelse framarbetats.

Med utgångspunkt i projektets mål är vår bedömning att vi till viss del överträffat uppsatta mål samtidigt som andra målsättningar kommit en bit på vägen, men kräver fortsatt utvecklingsarbete i syfte att bli varaktigt bestående.

Avseende projektets övergripande och gemensamma mål om att stödja tillkomsten av 60 nya kooperativa företag under projektperioden har vi överträffat målet utifrån hypotesen⁴ att dessa 60 företag ska tillkomma någorlunda jämt fördelat i de tre länen, Värmland-, Dalarna- och Gävleborgslän. I Värmland har 41 nya kooperativa företag fått stöd via projektet.

Vi ser med tydlighet att ökningstakten till följd av förstärkt entreprenörs- och innovationsstruktur ökat allt eftersom projektet pågått. Vidare har projektet i viss utsträckning också medverkat till att bevarat och utvecklat företag i regionen. Ett tydligt exempel är bildandet av Måltidsriket ek.för. vilket idag har ett 60-tal medlemsföretag med ambition att växa. I avseende på antalet nya arbetstillfällen var ambitionen att det i hela ”Nuts området” skulle uppgå till cirka 200 stycken. Utifrån samma hypotes som ovan borde mellan 60 och 70 sysselsättningstillfällen hamna i Värmland. Resultatet för Värmlands del är 62⁵ helårsarbetstillfällen.

Ett delmål var vidare att etablera ett målinriktat och långsiktigt samarbete med regionens kunskapsmiljöer. I Värmland har vi valt att lägga fokus på att utveckla samarbete med Karlstad universitet. Initialt var det stora svårigheter att ”öppna dörrar” för denna samverkan, efterhand har dock utvecklingen varit över förväntan. Vi har redan nämnt vår seminarieserie ”Sista fredagen i varje månad”. Vidare har samverkan med Drivhuset vilka är lokaliserade på universitetet utvecklats positivt, vilket bland annat märks genom att studerande startar kooperativa företag parallellt med att de utbildar sig. Vi har också en dialog med universitetets ledning avseende dels befintliga utbildningar och dess kopplingar till kooperativt

³ Sista fredagen i varje månad finns dokumenterat för vart och ett av seminarietillfällena, vidare är dessa i sammanfattad form dokumenterat i Annette Forsbergs reflekterande projektrapport.

⁴ Hypotesen bygger på att våra tre län till invånarantal är ungefär lika stora.

⁵ Arbetstillfällen är mätt i samband med start av företag. Ett rimligt antagande är att det idag och med tiden är ökande, då företag oftast är som minst sett till anställda i samband med starten.

entreprenörskap liksom nya utbildningar, då främs uppdragsutbildning kopplat till kooperativt ledarskap.

Avseende detta delmål ser vi att vi behöver mer tid i syfte att långsiktigt skapa ett hållbart samarbete.

Likaledes avseende delmål rörande förbättrad attityd till den kooperativa formen vari kärnan till förändring torde ske kopplat till universitets utbildningar, om dessa ska bli långsiktiga.

Informationer etc. riktat till befintlig struktur, exempelvis vår offensiv riktat till banker i länet kan vara nödvändig och ger ofta snabba resultat, dock är långsiktigheten i sådana agerande ofta mindre lyckosam.

Avslutningsvis fanns ett delmål avseende främjande av produkt- och tjänsteutveckling.

Här ser vi naturligtvis ett flertal enskilda händelser som kan kopplas till enskilda kooperativa etableringsfaser och/eller utveckling. Vid sidan av dessa kan nämnas företagssamverkan vari syftet just är produkt och tjänsteutveckling vari projektet medverkat i processer som CAmpus ReDesign, b-linkk Women´s Bussniss Link, Målidtsriket med flera.

Verksamheter som bedrivits inom projektet handlar i stor omfattning om att underlätta för framväxt av flera kooperativa företag. Konkret har detta arbete dels bestått av riktade informationer, seminarier, medverkan i mässor och andras arrangemang etc.

Vidare av framtagande av dels malldokument på olika områden, informativt material samt en bok. Innovativa miljöer dels i samverkan med Karlstad universitet, dels i form av Koopsamgruppen har bildats i form av nätverk.

3.1. AKTIVITETER ENLIGT BESLUTAD TID- OCH KTIVITETSPLAN

Aktiviteter enligt beslutad tid- och aktivitetsplan	Inom budget	Kommentar
Kunskapsöversikter, görs av experter i samråd med företrädare för den sociala ekonomin.		Bland annat: Idéutvecklingsarbete i samverkan med Kau vilket bl.a. resulterade i en seminarieserie. Utvecklingsarbete inför "forskningsprojekt" sambandsentreprenörer i samverkan med Kau. Juridisk skrift för europakooperativ, SCE Kunskapsöversikt avseende effekter vid större arrangemang i samverkan med Värmlands Idrottsförbund.
Seminarier och mässor, gemensamma för de tre länen som belyser och kompletterar kunskapsläget.		Bland annat har vi arrangerat och medverkat i: "Utvecklingspotential inom närproduktion av livsmedel" Vi arrangerade i samverkan med bl.a. RV, Lst, Kau, Konsum Värmland, Måltidsriket, HS Medverkat på EU mässor, bl.a. "Växtkraft med EU" Seminarier om arbetsgivaransvar i samverkan med KFO, seminarier

		gällande Lagen om valfrihet, LOV i samverkan med RV, Medverkan vid Landsbygdsriksdagen, Seminarieserien "Sista fredagen i varje månad" i samverkan med Kau
Förstudier och examens- projektarbeten för studerande inom identifierade och prioriterade utvecklingsområden.		Åtta studenter har sammantagit varit involverade i fyra studentuppsatser under projektet.
"Pilotprojekt" med kvalificerad rådgivning till kooperativa entreprenörer som syftar till att utveckla rådgivnings- och supportersystem för det kooperativa företagandet. Det kan handla om att anpassa "mallarna" för hur en affärsplan ska byggas upp (begrepp och innehåll) metoder som underlättar ledarskiften i kooperativa företag (att gå från en uppbyggnadsfas till en mer förvaltande fas) etc.		Ett flertal malldokument som affärsplans-, avtals-, verksamhetsutvecklingsmallar har utvecklats. Vidare juridisk granskning av supportersystem. Särskilda "pilotsatsningar" inom bl.a. mat och besöksnäring, avmonopolisering av apotek, europakooperativ etc.
Spridningsinsatser och attitydpåverkande insatser via seminarier, kooperativa partnerskap med medverkan av "goda exempel" och stöd till gränsöverskridande nätverksbyggande.		Spridningsinsatser har i parteranat eller seminarieformer gjorts riktat till bland annat banker, andra företagsutvecklare organisationer, skolor etc.
Nationellt och internationellt erfarenhetsutbyte via studiebesök och medverkan av "externa" praktiker och forskare vid seminarier etc.		Medverkan av externa praktiker och forskare har skett kontinuerligt i ovan nämnda seminarier. En internationell studieresa har arrangerats till Manchester/Wales (dokumentation finns).
Informationsspridning om verksamhet och resultat		Informationsspridning har dels skett processbaserat i samband med olika former av arrangemang dels via projektets hemsida, dels genom trycksaker, lägesrapporter samt massmedia.
Projektutvärdering och slutresultat		Efter genomförd upphandling beslutades att Karlstad universitet, Cerut (Centrum för regional utveckling) utvärderar projektet. Denna utvärdering bifogas slutredovisning. Avseende projektets slutresultat (avseende Värmland) framgår det i detta dokument)

4. INDIKATORER

Projektets måluppfyllelse utifrån indikatorer framgår i tabellform nedan avseende Värmlands län. I relation till uppsatta mål i ansökan (förväntat utfall) har vi med utgångspunkt i att de tre länen (Värmland-, Dalarna-, Gävleborgslän) är ungefär lika stora sett till befolkningsmängd förhållit oss i resonemanget nedan till att vi ska nå 1/3 av förväntat utfall i vårt län.

I avseende på nya/skapade arbetstillfällena är det årsarbetstider vi anger. Vi redovisar totalt 62 arbetstillfällen jämt fördelat mellan kvinnor och män. I förhållande till förväntat resultat på cirka 65 arbetstillfällen (lika fördelning kvinnor och män) rimmade detta väl. Noteras kan att vi ”mätt” antal arbetstillfällen i samband med respektive företagsstarter. Ett antagande kan vara att antalet arbetstillfällen då, i samband med start är som lägst och att det idag är fler än redovisade 62 st.

Förväntat utfall var vidare att 10 av dessa arbetstillfällen skulle beröra personer med utländsk bakgrund. Om man definierar utländsk bakgrund som ”utlandsfödda” har vi inte nått upp till förväntat resultat. Vi kan konstatera att vi har svårt att nå gruppen utlandsfödda och när vi så gör upplevs processen, regelverk, språk etc. oöverstigliga varför resultaten uteblir. Vi kan dock konstatera att bland redovisade arbetstillfällen finns andra generationens invandrare representerade.

Avseende typ av arbetstillfällen finns inge tydlig yrkeskategori att relatera till då bildade kooperativa företag är verksamma inom vitt skilda verksamheter. Således finns arbetstillfällen inom t.ex. konsultbranschen, handels, omsorgsverksamhet och restaurangverksamhet.

Noterbart vidare är att flera av bildade kooperativa företag/föreningar med stöd av projektet redovisar inga arbetstillfällen alls. Bland annat gäller detta bredbandsföreningar. Syftet med dessa föreningar är dock att bland annat erbjuda bredbandslösningar till lokalsamhällets företag vilket i vissa fall är direkt avgörande för att bevara befintliga företag och få nyetablering av företag lokalt. Genom dessa föreningar skapas således förutsättningar (framväxt för tillväxt) i medlemsföretag.

Projektets måluppfyllelse avseende bildade företag blev bättre (fler) än förväntat utfall. I Värmland kan vi redovisa 41 nya kooperativa företag/föreningar relaterat till projektets verksamhet. Förväntat resultat var 20 stycken.

Dessa företag är:

1. 769619-1274	Personalkooperativet Pusslet ek.för.
2. 769619-3163	Huggenäs Fiber ek.för.
3. 769619-3437	Gillberga fiber ek.för.
4. 769619-4070	Kooperativet Solatassen ek.för.
5. 769619-5440	Bro Fibernät ek.för.
6. 769619-8410	Personalfrågan 054 ek.för.
7. 768000-0028	Campus ReDesign SCE
8. 769619-9426	Rudskoga Friskola ek.för.
9. 769619-8543	Bygdekooperativet Nya Kålsgården ek.för.

10. 769620-2709	Personalkooperativet Förskolan Eldflugan ek.för.
11. 769620-2261	ErkLife ek.för.
12. 769620-2188	Förskolan Solvingen ek.för.
13. 769618-4451	Svanskogs fibernät ek.för.
14. 769620-5561	Värmlandsnäs vindkraftsutbyggnad ek.för.
15. 769620-5447	Bäckelid Stubbkärr Fibernät ek.för.
16. 769620-7070	Wermlands Byggnadsgille ek.för.
17. 769620-8888	Storfors Central ek.för.
18. 769620-8748	Säljsajten ek.för.
19. 769620-9662	Mångfalldcentrum Projekt i Värmland ekonomisk förening
20. 769620-9738	Guldkustens Pool Ekonomisk förening
21. 769621-2575	Långseruds friskola ek.för.
22. 7696214118	Restaurang Nian Torsby ekonomisk förening
23. 769621-4001	b-linkk Women´s Bussiness Link Karlstad ekonomisk förening
24. 769621-4878	Fiber i Boda ekonomisk förening
25. 769621-7616	Ulvby Fiber ekonomisk förening
26. 769621-7681	Green Line Custom ek.för.
27. 769621-8143	Södra Gaperns Fiberförening ek.för.
28. 769621-9505	Jästhusens Kultur ek.för.
29. 769621-8473	Reforma Webb ek.för.
30. 769621-9612	Vänerpress ek.för.
31. 769622-1501	Nordvärmlands Livs ek.för.
32. 769622-2939	Värmskogs Fibernät ek.för.
33. 769622-3622	Västerrottna Fiber ek.för.
34. 769622-5718	Personalkooperativet Äventyret ek.för.
35. 769622-6757	Fibernät i Ransbysåtern ek.för.
36. 769622-6914	Sätergårdens Fibernät ek.för.,
37. 769622-7698	Fiber i Frykerud ek.för.
38. 769622-8332	Bovildgården ek.för.
39. 769622-8266	Flow food ek.för.
40. 769622-9207	Designrummet i Väse ek.för.
41. 769623-1195	Goda Händer Gård ek.för.

Av de bildade 41 kooperativa företagen/föreningarna finns 13 bredbandsföreningar. Noterbart är att vi under projektet producerade mallar avseende stadgar och olika avtal med följd att bredbandsföreningar efterhand klarade bildande processerna på egen hand. Vi vet att fler än dessa 13 föreningar registrerats under projektperioden, men då dessa endast hämtat material via hemsidan har vi inte räknat in dem i statistiken ovan.

Vidare kan vi konstatera att sex av redovisade kooperativ finns inom verksamhetsområde skola-, vård- och omsorgssektorn.

Fyra av kooperativen finns verksamma inom livsmedelsektorn. Resterande 18 redovisade kooperativa företag/föreningar har skilda verksamhetsområden.

I tabellen nedan framgår också kvantitativa mått avseende övriga i projektbeskrivningen fastställda indikatorer.

Vi har redovisat ett ”projekt” för produkt och processutveckling (i ansökan framgår att ett sådant projekt också var ”förväntat utfall”)

Denna process avser det arbete som gjordes i samverkan med Karlstad universitet i syfte att utveckla utbildning och forskning inom begreppet ”sambhälls-entreprenörer”. En ansökan lämnades senare till KK-stiftelsen. Denna ansökan beviljades dock inte ekonomiska medel. Senare tillsköt dock Länsstyrelsen i Värmland medel i syfte att genomföra delar av denna ansökan. Detta arbete pågår och beskrivs dels i tidiga lägesrapporter (från lägesrapport 1) samt i Annette Forsbergs reflekterande rapport liksom i Ceruts nyhetsbrev etc.

Vi har dock inte redovisat några deltagande företag⁶ i denna process, då deltagarna så länge vi drev processen bestod av ett 20 tal forskare/utbildare vid Karlstad Universitet. Idag innefattas ett flertal företag i denna process men då det nu sker inom ramarna för Karlstad universitet/ Ceruts verksamhet redovisas dessa företag inte i koppling till projektets verksamhet.

Vi har vidare redovisat ett ”projekt” med inriktning mot inhemsk marknadsutvidgning⁷.

Vi redovisar två ”projekt” under den rubriceringen.

Den ena handlar om processen med utveckling av inhemsk marknadsutvidgning i Måltidsrikets ek.för. verksamhet. I denna process har vi dels verkat genom att vi i utvecklingsarbetet haft en ordinarie styrelsepost. Utifrån den plattformen har vi medverkat i organiseringsarbetet, vari vi samtidigt i ”skarp läge” och under kontrollerade former kunnat pröva flera av de olika ”arbetsmallar” vi arbetat fram inom projektets ramar.

Föreningen har idag knappt 60 medlemsföretag med ambition att bli europaledande inom ”måltidsupplevelse”. I samband med föreningsstämman 2011 avgick vi ur styrelsen då vi bedömde att uppdraget var slutfört. Processen beskrivs från lägesrapport 1 och framåt.

Den andra processen ”Kooperativa huset” är en fortfarande pågående process i samverkan med etablerad Kooperation i länet. Processen syftar dels till att Kooperationen i länet i samverkan kan utgöra en stark regional kraft i det regionala utvecklingsarbetet. Vidare syftar processen att samordna delar i våra verksamheter i gemensamma lokaler, Kooperativa huset.

Planering av gemensamma aktiviteter kopplat till av Förenta nationens (FN) beslut att år 2012 ska vara ”kooperationens år” pågår likaledes inom ramarna för denna process. Processen beskrivs från lägesrapport 8 och framåt. Vi har vidare angett 82 medverkande företag.

Dessa företag är Måltidsrikets medlemsföretag samt Koopsamgruppens medlemmar.

I avseende på fördelning kvinnor och män har detta inte kunnat göras då flertalet har ett mixat ägande.

I ansökan finns vidare indikatorn ”Entreprenörsfrämjande insatser, antal projekt med inriktning mot företag och företagande”. I ansökan framgår att förväntat utfall är ett sådant ”projekt” vari antalet deltagande företag förväntas uppgå till 100 stycket jämt fördelat mellan män och kvinnor.

Vi har redovisat fyra ”projekt” under nämnda rubrik.

Den första berör det extraordinära stöd som vi medverkade med i samband med bildande av det första registrerade europakooperativet med säte i Sverige, www.card.coop. Företagets registrerade namn är Campus ReDesign SCE. I samband med denna process utgick vi ifrån EU förordningar och olika företagsformers lagtexter då Bolagsverket inte kunde erbjuda relevant material. Efter avslutad process (då företaget registrerats) följde vi upp ”projektet” med

⁶ Förväntat utfall i ansökan var 100 företag, jämt fördelat mellan kvinnor och män.

⁷ Ett sådant projekt anges som förväntat utfall i ansökan vari 100 deltagande företag jämt fördelat mellan kvinnor och män förväntades ingå.

ett nytt ”projekt”. Detta med ambition att samla våra erfarenheter från nämnda process i en manual. Denna manual blev en bok med titeln ”Europakooperativ, Société Coopérative Européenne, SCE Regelverk, Juridik, Bildande och Registrering. Boken redovisas⁸ i samband med denna slutredovisning. Spridning av boken kommer ske efter projektets avslutande.

Det tredje projektet relaterat till ovanstående rubrik handlar om den process vi verkade inom i syfte att tillsammans med Konsum Värmland skapa en modell för apoteken i Värmland i samband med avmonopoliseringen. Vår idé utgick ifrån att anställda som så önskade skulle överta apotek i personalkooperativ form. De apotek där anställda inte önskade driva dessa i personalkooperativ form skulle Konsum Värmland då överta. Konsum Värmland skulle vidare stå för distribution till samtliga apotek då de redan har en uppbyggd logistik vari den s.k. 24 timmars regeln skulle klaras. Det fanns bland apoteksanställda ett stort intresse för denna organisation och flera informationsmöten arrangerades. Vid kontakt med Apoteket omstrukturering AB menade de, med stor tydlighet, att en Värmlandsmodell inte överensstämde med deras direktiv kring upphandling av Apotek. Man hävdade att konceptet inte skapade den mångfald av ägare man önskade varpå processen avslutades.

Det fjärde ”projektet” i denna kategori handlar om utvecklingen av affärsplansmallar och andra mallar avseende avtal, stadgar och verksamhetsutveckling.

De 37 medverkande företag vi redovisat är utöver CAmpus ReDesign, Måltidsriket ek.för. och Brillianten företag som bildats och registrerats där våra malldokument utgjort ”starthjälp”. Apoteken är inte inräknade då de vid denna tidpunkt var ägda av staten. Fördelningen kvinnor och män har inte kunnat anges då flertalet har mixat ägande.

Avslutningsvis finns en indikator ”Antal projekt för utveckling av näringsverksamhet baserat på turism, kultur och kulturarv”. Förväntat utfall i ansökan var ett ”projekt” med 60 deltagande företag jämt fördelat mellan könen.

Vi har i vår redovisning angett vårt stöd riktat till Måltidsriket avseende en projektansökan inom ramarna för Sverige –det nya matlandet⁹ vilket sedermera beviljades ekonomiska anslag. Medverkande företag är Måltidsrikets medlemmar, 55 st. Föreningens ordförande Carl-Jan Granqvist utgick från medlemsföretagens kontaktpersoner i avseende på fördelning av män och kvinnor vilken vid tidpunkten var 30 män och 25 kvinnor.

Avslutningsvis och sammantaget är vår bedömning att vi i relation till uppsatta indikatorer motsvarat förväntat utfall mycket väl. I flera fall har dessa överträffats särskilt i relation till hypotesen att uppsatta indikatorer ska fördelas i princip lika över de tre medverkande länen.

⁸ Bifogas som bilaga

⁹ Lägesrapport 10

Indikator	Kvinnor	Män	Varav kvinnor/män med utländsk bakgrund	Antal
Antal nya/skapade arbetstillfällen (fördelat kvinnor och män)	32	30		62
Antal nystartade företag (fördelat på ägande av kvinnor och män)	3	2		5 ¹⁰
Åtgärdspecifika indikatorer (se beslut om stöd)				
Antal nystartade företag med delat/mixat ägande				36 ¹¹
Antal projekt för produkt och processutveckling				1 ¹²
- antal deltagande företag				
Antal projekt med inriktning mot inhemsk marknadsutvidgning				2 ¹³
- antal deltagande företag				82
Entreprenörfrämjande insatser, antal projekt med inriktning mot företag och företagande				4 ¹⁴
- antal deltagande företag				37
Antal projekt för utveckling av näringsverksamhet baserat på turism, kultur och kulturarv				1 ¹⁵
- antal deltagande företag	30	25		55

5. JÄMSTÄLLDHET/INTEGRATION OCH MÅNGFALLD/MILJÖ/FOLKHÄLSA

I avseende på jämställdhet har Värmlandskooperativet i ett tidigare Equal projekt vid Karlstad universitet varit projektägare medverkat aktivt i ett av delmålen ”genusneutral rådgivning”. Innebörden av det arbetet var att efter gedigen utbildning arbetade vi med att genusneutralisera vår egen verksamhet (med stöd av handledare) vilket sedermera landade i en manual (handledning) riktad till andra rådgivande aktörer avseende hur man genusneutraliserar sin egen rådgivning. Detta omfattande arbete har resulterat i att vi idag har en god kunskap och också förmåga att verka professionellt i vår yrkesutövning avseende jämställdhetsfrågor.

I stor utsträckning finns också sedan tidigare samlad kunskap avseende integration och mångfald, inte minst då Kooperationens värdegrund utgår från människans lika värde.

¹⁰ Se bifogad lista ”bildade företag i Värmland”

¹¹ Se bifogad lista ”bildade företag i Värmland”

¹² Avser processen ”Samhällsentreprenörer” (lägesrapport 1)

¹³ Avser processen med Måltidsrike (lägesrapport 1 och framåt) samt Kooperativa huset (lägesrapport 8)

¹⁴ Avser processen med CAmpus ReDesign SCE, Europakooperativ, utveckling av malldokument, processen kring avmonopolisering av apotek samt Juridisk skrift Europakooperativ.

¹⁵ Avser handledning/support kring Måltidsrikes ansökan inom ”Sverige det nya matlandet” (lägesrapport 10)

I avseende på genomförda aktiviteter inom projektets kopplat till jämställdhet, integration och mångfald är i det beskrivna ovan vår utgångspunkt. Vi vill hävda att detta arbete är integrerat i verksamheten och en ”röd tråd” relaterat till alla verksamheter och aktiviteter.

Samtidigt kan vi konstatera att integration, särskilt kopplat till nysvenskar är problematiskt. Vi ser ofta hur språkproblematik, oförmåga att förstå samhällstrukturen inklusive företagsstrukturer och regelverk slutligen innebär att företagsetableringar upplevs allt för komplex med resultat att man avstår.

Tyvärr är de åtgärder som krävs i syfte att ändå lyckas driva en företagsetablering vidare allt för omfattande och kostnadskrävande för att vi som organisation/projekt skall klara detta.

Utifrån kvantitativa resultatmått i detta projekt blir det mycket tydligt då vi i Värmland inte kan redovisa en enda företagsstart kopplat till utlandsfödda inom ramarna för projektet, se ovan.

Vi redovisar dock en relativt jämn fördelning avseende kvinnor och män i de indikatorer där så varit möjligt att mäta.

Inom ramarna för rubricerade horisontella mål kan man vidare i viss mån analysera resultat kopplat till gjorda företagsetableringar. Ett flertal nybildade kooperativa företag och föreningar har verksamhetsidéer vilka utgår från något eller några av dessa horisontella målsättningar. Värmlandsnäs vindkraftsutbyggnad, Storfors Centralen, Mångfaldscentrum, b-linkk, Green Line Custom och CAmplus Re Design är sådana exempel.

I avseende på folkhälsa perspektivet har de arbetsintegrerande sociala företagen den tydligaste kopplingen vars syfte faktiskt är att integrera människor som ”står långt från” arbetsmarknaden i sociala företag.

Utifrån vårt perspektiv bedömer vi att alla etableringar och processer vari människor engageras i olika sammanhang kopplat till idéburet företagande också är positivt ur ett folkhälsoperspektiv.

En problematik kopplat till horisontella mål är bristen på metoder att mäta och påvisa kvalitativt uppnådda resultat, något vi bedömer som bristfälligt utifrån den egna verksamhetens resultat.

Vi har uppmärksammat dessa aspekter kopplat till genomförda seminarier där framförallt två av seminarierna inom ”Sista fredagen i varje månad”, dels den på temat sociala företag, dels den som var rubricerad som Kooperation och lokal service där jämställdhets, integrations och mångfaldsaspekter ingående debatterats. Dokumentationer från samliga seminarier finns på vår hemsida.

6. PROJEKTETS ÖVRIGA RESULTAT

Vi har i vårt arbete med stor tydlighet förhållit oss till projektets uppsatta syfte, mål, aktivitetsplan och indikatorer vari resultat av verksamheten ovan beskrivits.

I avseende på andra resultat väljer vi i texten nedan att reflektera i och kring projektets helhet kopplat till samverkan inom de tre regionerna och den egna identiteten som gemensam drivkraft.

Samtidigt som vi själva upplever en tydlighet i vårt egna genomförande har vi i relation till våra kollegor i övriga län till och från upplevt en otydlighet med ”spretig” verksamhet som följd.

Detta har påverkat verksamhetens gemensamma ambitioner av genomförande i den bemärkelse att tolkningen av syfte/mål skilt sig en del med följd att genomförandet sett till hela regionen kan upplevas ”spretigt”. Delar av detta kan förklaras av olika behov i olika regioner medans andra delar har varit svårare att förstå.

I Anette Forsbergs reflektionsrapport berörs frågan om tillhörighet och identitet och en osäkerhet relaterat till rådgivare och rådgivarrollen växer fram. Vi tror att Anettes reflektioner i detta sammanhang är relevanta och något som förklarar de tre regionernas något skilda tolkningar av projektet.

Utifrån det resonemanget kan man också se tre lite olika företagskulturer framväxta i en ”lokal/regional mylla” vilket skulle inför kommande satsningar kunna tolkas positivt. Positivt i den mening att olikheter kan omvandlas till läroprocesser över länen i högre utsträckning än vad som hittills varit fallet.

I projektets inledning utgick projektets medarbetare från likheter, tog det kanske som självklarheter, efterhand upplevde man olikheter, initialt som hindrande. Hindrande i den bemärkelsen att det var svårt att se och utveckla tillsammans, det gemensamma. Under senare hälft har förståelsen för olikheterna vuxit fram och man har börjat ”dra fördelar” av olikheter. Idag vet vi att det finns en läroprocess att komma vidare med, vi vet också att alla tre regioner i takt med att ny kompetens överförs mellan oss kommer ha nytta av detta. Måhända kan den interna process, som vi tolkat den och som vi ovan resonerat kring vara ett i enlighet med rubriken ”övrigt resultat”.

7. PROJEKTETS FÖRVÄNTADE RESULTAT PÅ SIKT

I avseende på projektets övriga resultat på sikt, önskade vi att vi vågade påstå att den ökningstakt avseende tillkomst av nya kooperativa företag/föreningar kommer fortgå. Erfarenheten säger dock mot oss på den punkten. En tid efter projektets avslut kan vi förvänta oss en fortsättning, men i takt med att nu informerade människor på olika poster glömmar eller byts ut glöms nyvunnen kunskap bort. Detta betyder dock inte att vi förväntar oss att komma tillbaka på samma nivå som före projektet. Utvecklat ”startmaterial”, nyvunnen kunskap, skapade och stärkta nätverk/plattformar etc. kommer i kombination med fortsatt arbete utifrån projektets anda och utifrån våra resurser förväntas leda till en fortsatt ökningstakt avseende kooperativa företags/föreningsstarter.

Ökningstakten kan dock inte förväntas vara som under projektets senare hälft över 90 %.

Vilket vi beskriver i vår redovisning bedömer vi att ”mera över tid varaktig” kunskap når vi den dag kooperativt entreprenörskap med tydlighet ingår i kursplaner på universitets/högskole utbildningar. En process som vi tack vare detta projekt kommit en bit på vägen med. På sikt förväntar vi oss också att vi kommer lyckas med detta.

Vidare har vi stora förväntningar på det arbete vi utvecklat inom Koopsamgruppen. Utifrån den horisonten ser vi det som mycket lyckosamt att FN deklarerar 2012 som ”kooperationens år”.

Det i sig skapar en motor för Koopsamgruppens fortsatta utveckling.

En i dag något mera vag förväntan är Konsum Värmland ambitioner tillsammans med Måltidsriket , KIFA, och Mat i Värmland kopplat till Sverige – det nya matlandet, blir en arena för nya lokala företag vari vi skulle kunna utgöra en viktig part.

Vi förväntar oss vidare att mötet mellan etablerad Kooperation och nykooperationen som i projektet utvecklats i flera sammanhang, t.ex. i ”Sista fredagen i varje månad”, vid vissa företagsetableringar (t.ex. levererar Konsum dagligvaror till Nordvärmlands Livs), Koopsam gruppen etc. leder till en fysisk plattform, det ”kooperativa huset”.

I och med att vår skrift ”Europakooperativ” nu färdigställts har vi också förväntningar av att det skall utvecklas fler europakooperativ i vårt land än det enda som idag finns registrerat med säte i Sverige.

Utöver ovan omnämnda förväntningar förväntar vi oss också:

Fortsätta satsningen på ”Sista fredagen i varje månad”

Vidareutveckla samarbetet med Drivhuset

Utveckla konceptet för övertagande av dagligvarubutiker på landsbygd

Behåll den juridiska kompetens vi under projektet fått tillstånd

Medverka i utvecklingsarbete i samverkan med Coompanion i Dalarna- och Gävleborgs län

Avslutningsvis framför vi också ett önskemål att utifrån detta projekt resultat, vilket vi hoppas i denna slutredovisning tydliggjorts och att varje enskild läsare uppfattar hur vart och ett av uppsatta målsättningar till flertal överträffats, att nya arenor öppnats upp, nya möjligheter och utmaningar tydliggjorts – få möjlighet att berätta/beskriva/redovisa.

Med detta menar vi att vi önskas bjudas in till kommuner, regionförbund, partnerskap etc.

Vi tror att sådana sammanhang också bidrar till att öka förståelsen vilket skapar andra framtidsperspektiv vilket på sikt också kan förväntas leda till fler kooperativa etableringar.

8. RESULTATSPRIDNING SAMT INFORMATION OCH OFFENTLIGGÖRANDE

I avseende till resultatspridning har dels dessa redovisats i lägesrapporter vilka offentliggjorts på projektets hemsida. Hemsidan har vidare ”laddats upp” med relevant informativt material, foldrar och de malldokument som utvecklats under projektet. Malldokumenten kommer nu också finnas under ”starthjälp” på hemsidan.

Samtliga trycksaker och webb produkter har offentliggjort regionala fonden i enlighet med tillväxtverkets direktiv. Likaledes har medfinansierare offentliggjorts i dessa sammanhang.

I samband med seminarie- och mässarrangemang har framtagna ”roll upps” tydliggjort projektet.

Projektverksamheten har vid flera tillfällen också fått medial uppmärksamhet. I dessa sammanhang har det dock varit svårt att få projekttitel och EU finansiering tydliggjord. Journalister har istället vanligtvis refererar artikeln kopplat till Värmlandskooperativen.

I avseende på direkt resultatspridning är spridning av malldokument den mest spridda form till dags datum. ”Sista fredagen i varje månad” som koncept ser ut att kunna komma att spridas inom Nuts området samt till Örebro i ett första steg.

Efter genomförd studieresa skrevs två debattartiklar kopplat till projektets verksamhet av medverkande.

Boken "Europakooperativ" har i skrivande stund inte hunnit spridas, men vi räknar att sprida denna riktad i första hand till Coompanion kontor och redovisningsbyråer under hösten 2011.

9. KOPPLINGAR TILL ANDRA PROJEKT

Projektet har tydligast och starkast koppling till socialfundsprojektet "*Socialt företagande i Värmland*"

Vilket vi själva varit projektägare av och genomfört parallellt med Entrécoop.

Den modell som utvecklats i projektet socialt företagande har sedermera använts av Coompanion i Dalarna och Gävleborg i sitt utvecklingsarbete inom ramarna för Entrécoop.

Stark koppling har vidare funnits till *Drivhuset (Enter)* vari samverkan medverkat till att ett antal kooperativ vari studerande utgör medlemsbas startats.

<http://www.karlstad.drivhuset.se/1/news/150/>

Vidare har tydlig samverkan funnits med *KIFA* (Kil Innovation Food Arena) och deras regionalfondsprojekt, inte minst i samband med utveckling av Måltidsriket liksom i flera seminariesammanhang.

Karlstad Universitets projekt avseende "*Samhällsentreprenörer*" är omnämnt i redovisningen ovan.

I viss utsträckning har kopplingar funnits till "*Det företagsamma Värmland*", en koppling vi förväntar oss stärks efter projektets avslutande.

10. ÖVRIGT

Avslutningsvis önskar vi tacka Regionala fonden, dess partnerskap, handläggare liksom övriga medfinansierare för att vi fått möjlighet att genomföra detta projekt och för god samverkan i genomförande processen.

Vi vill också tack våra samarbetspartners Coompanion Dalarna, Coompanionen Gävleborg och Karlstad universitet.

11. UNDERSKRIFT

Karlstad 2011-09-05

Leif Tyrén
Verksamhetsledare

